

PREDNOSTNA NALOGA – BRALNA PISMENOST AKCIJSKI NAČRT ŠOLE

Šolsko leto:	2024/2025
Šola:	OŠ III Murska Sobota
Ravnatelj/ravnateljica:	Sonja Čerpnjak
Vodja projektnega tima:	Jana Merica
Člani projektnega tima:	Suzana Varga, Ksenija Halas, Alenka Grčar, Mira Vöröš Pojbič, Nataša Kutoš Sečko, Mojca Zauneker, Milena Novak, Darja Žižek, Maja Novak Košar, Ana Balažic, Suzana Juteršnik, Gabrijela Mastnak, Peter Škofič, Klaudija Rančigaj, Aleksandra Grah, Polonca Štumpf.

PREDNOSTNA NALOGA BRALNE PISMENOSTI

Bralna pismenost je ključnega pomena za soočanje z družbenimi izzivi in v prihodnje. Je stalno razvijajoča se zmožnost posameznika in posameznice za razumevanje, kritično vrednotenje in uporabo pisnih informacij. Izboljšanje bralne pismenosti, bogatenje besednega zaklada in uporabo različnih učnih strategij smo si zastavili kot prednostno večletno nalogo šole. Zavedamo se, da gre pri uresničevanju le-teh za dolgoročnejši proces. Dejavnosti, ki jih bomo izvajali v povezavi z njimi, bomo medpredmetno povezali, in sicer tako pri dnevih dejavnosti kot pri rednih urah pouka. Na šoli si želimo doseči takšno raven bralne pismenosti, da bomo slehernemu učencu in učenki omogočili optimalen razvoj spodobnosti za dejavno življenje in delo. Želimo, da se učenci zavedajo pomena bralne pismenosti ter da je dobro razvita bralna pismenost temeljni gradnik njihovega razvoja. Za letošnje leto smo izbrali slogan **KDOR BERE, DOBRO IZBERE**. Strateške cilje smo oblikovali po Nacionalni strategiji za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019-2030.

Za doseganje čim višje ravni pismenosti na vseh področjih bomo na šoli skušali:

- **ustvariti učinkovit družbeni okvir za razvijanje bralne pismenosti** (širiti vedenje, da je bralna pismenost temeljna zmožnost za pridobivanje novega znanja, zagotavljati temeljne standarde bralne pismenosti za uspešno vključevanje v družbo, razvijati bralno kulturo, razvijati notranjo, socialno in zunanjo motivacijo za branje in izražanje o prebranem)
- **razvijati bralno pismenost učenk in učencev, ki imajo v različnih življenjskih obdobjih različne vloge, potrebe in zahteve** (razvijati bralno pismenost in bralno kulturo v družini in šoli, razvijati bralne strategije in zmožnost kritičnega branja, spremljati oziroma preverjati raven bralne pismenosti ter jo primerjati z nacionalnimi dosežki, spodbujati raziskovalno, razvojno in strokovno delovanje na področju bralne pismenosti)
- **povečati dostopnost do knjig in drugega bralnega gradiva** (sistematično spodbujati vlaganje v kakovostna gradiva, podpreti knjižnično dejavnosti in različne projekte za učinkovito promocijo branja v skupnosti, omogočiti učencem dostop do raznovrstnega bralnega gradiva ter svetovanje pri izbiri in uporabi tega gradiva)
- **v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema nameniti večjo pozornost posameznim starostnim/ciljnim skupinam** (zagotoviti zgodnje merjenje ravni bralne pismenosti v učnem jeziku, razvijati temeljne zmožnosti branja v prvih letih šolanja ter oblikovati in ohranjati pozitiven odnos do branja, razvijati bralno pismenost v višjih razredih osnovne šole za uspešno nadaljnje izobraževanje)

PREDNOSTNE NALOGE

- ozaveščanje o pomenu bralne pismenosti (učence, starše, strokovne delavce)
- izdelava načrtovanih dejavnosti za posamezne razrede / predmetna področja,
- spodbujanje družinskega branja / medgeneracijskega branja,
- poskus hitrega prepoznavanja napak in pomanjkljivosti pri branju,
- spodbujanje bralne pismenosti tudi pri drugih predmetih, ne samo pri pouku slovenskega jezika,
- povečati število učencev za sodelovanje pri bralni znački in drugih bralnih projektih,
- organizirati predavanje o bralni pismenosti za starše (17. 10. 2024)
- izdelati spletno učilnico z vsemi informacijami in naborom dejavnosti,
- opraviti teste branja pri učencih,
- uporaba knjižnega jezika pri pouku.

SPECIFIČNI CILJI IN NAČRT DEJAVNOSTI ZA POSAMEZNO STOPNJO IZOBRAŽEVANJA

SPECIFIČNI CILJI ZA PRVO TRILETJE

- Z individualiziranim pristopom bomo razvijali:
 - o bralno kulturo in motivacijo učenk in učencev za branje,
 - o tekoče branje in razumevanje prebranega,
 - o tehniko pisanja in tvorjenja besedil.
- Intenzivno širili besedišče učenk in učencev.
- Z organiziranimi oblikami vzgoje in izobraževanja ozaveščali starše o pomenu družinskega branja in razvoja bralne kulture.
- Spoznavali lokacije in uporabo bralnih in drugih informacijskih virov (knjižnic, medmrežja, ...).

Predlagane dejavnosti:

- ureditev bralnega kotička / razredne knjižnice,
- prebujanje ob knjigi (v okviru RaP dejavnosti), minuta za pravljico po kosilu,
- uvedba knjižnega nahrbtnika (vključitev staršev),
- stalna dostopnost do knjig in mladinskega tiska,
- izvajanje pravljичne joge in žepne pravljice,
- uporaba bralnih kartic,
- predbožično branje (24 pravljic do božiča),
- sodelovanje pri bralni znački,
- tekmovanje v izboru za najljubšo knjigo,
- dostopnost strokovnega gradiva o bralni pismenosti za starše,
- igranje besednih iger, križank, rebusov, asociacij – pripovedovanje iz slik,
- pripovedovanje in branje pravljic,
- kamišibaj gledališče (v okviru RaP dejavnosti / pri pouku, v knjižnici)
- sodelovanje v knjižnih izzivi (knjižni bingo, abecebralnica),
- izdelava bralnega vlaka, moj knjižni junak,
- branje na deževen dan.

V prvem triletju bomo veliko pozornost namenili promociji branja ter treningu branja. Spodbujali bomo družinsko ter medgeneracijsko pismenost ter razvijali pozitiven odnos učencev do branja, pri čemer pa bo potrebna pomoč tako učitelja, kot tudi staršev. V bralni trening se bodo ob potrebi vključevale tudi učiteljice RaP in svetovalna služba, ki bodo z različnimi aktivnostmi spodbujale učence pri branju in pisanju. V vse predlagane dejavnosti, se bo aktivno vključila tudi šolska knjižnica.

1. razred	2. razred	3. razred
<p>Pri pouku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil (knjig, revij), - redni obisk šolske knjižnice, - pravljичne ure (učilnica/šolska knjižnica), - uporaba razredne knjižnice, - branje za bralno značko, - jutranje branje v času nacionalnega meseca skupnega branja. <p>Izven pouka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - branje za bralno značko, - strokovno predavanje o pomenu branja za starše. 	<p>Pri pouku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil (knjig, revij), - redni obisk šolske knjižnice, - pravljичne ure (učilnica/šolska knjižnica), - uporaba razredne knjižnice, - branje za bralno značko, - jutranje branje v času nacionalnega meseca skupnega branja, - merjenje napredka pri branju. <p>Izven pouka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - branje za bralno značko, - strokovno predavanje o pomenu branja za starše. 	<p>Pri pouku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil (knjig, revij), - redni obisk šolske knjižnice, - pravljичne ure (učilnica/šolska knjižnica), - uporaba razredne knjižnice, - branje za bralno značko, - jutranje branje v času nacionalnega meseca skupnega branja., - merjenje napredka pri branju. <p>Izven pouka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - branje za bralno značko, - strokovno predavanje o pomenu branja za starše.

SPECIFIČNI CILJI ZA DRUGO TRILETJE

- Razvijati bralno kulturo in motivacijo učenk in učencev za branje različnih vrst besedila v šoli in v prostem času.
- Razvijanje avtomatizirane tehnike branja in branja z razumevanjem.
- Učenke in učence naučiti uporabe bralnih učnih strategij za razumevanje prebranega.
- Učenke in učence naučiti odzivati se na prebrano s samostojnim pisnim tvorjenjem besedila in utrjevanjem odgovorov.
- Razvijati kritičnost pri izbiri in uporabi različnih virov za branje.
- Učiti in spodbujati učence in učenke za samostojno uporabo šolske knjižnice.

Predlagane dejavnosti:

- predstavitev in pomen bralne pismenosti na 1. roditeljskem sestanku
- pomen branja predstaviti učencem,
- ureditev bralnega kotička / razredne knjižnice,
- spodbuda za sodelovanje pri bralni znački,
- skupno jutranje branje (Nacionalni mesec skupnega branja),
- uporaba bralnih kartic,
- branje zgodb, bralno razumevanje (v dvojicah, s vprašanji, ...)
- knjižni nahrbtnik (4. razred),
- kamišibaj gledališče (tudi v okviru RaP dejavnosti)
- škatla pojmov za posamezni predmet,
- širjenje besedišča pri vseh predmetih,
- učenci tedensko/mesečno poiščejo zanimive dogodke iz sveta, nove izume, ...
- obisk splošne knjižnice.

V drugem triletju bomo prav tako veliko pozornost namenili promociji branja. Spodbujali bomo družinsko ter medgeneracijsko pismenost ter razvijali pozitiven odnos učencev do branja. Velik poudarek bomo namenili bralnemu razumevanju, zato bodo učencem tekom leta predstavljene raznolike bralno učne strategije. V vse predlagane dejavnosti, se bo aktivno vključila tudi šolska knjižnica.

4. razred	5. razred
<p>Pri pouku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil (knjig, revij), - reden obisk šolske knjižnice, - uporaba razredne knjižnice, - branje za bralno značko, - jutranje branje v času nacionalnega meseca skupnega branja, - merjenje napredka pri branju, - motivacija in pogovori o branju. <p>Izven pouka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - branje za bralno značko, - strokovno predavanje o pomenu branja za starše. 	<p>Pri pouku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil (knjig, revij), - reden obisk šolske knjižnice, - uporaba razredne knjižnice, - branje za bralno značko, - jutranje branje v času nacionalnega meseca skupnega branja, - merjenje napredka pri branju, - motivacija in pogovori o branju, - delo z knjižničnim gradivom (opis rastline). <p>Izven pouka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - branje za bralno značko, - strokovno predavanje o pomenu branja za starše.

SPECIFIČNI CILJI ZA TRETJE TRILETJE

- Spodbujanje bralne kulture in motivacije za branje daljših in zahtevnejših besedil pri vseh predmetih.
- Sistematično razvijanje besedišča, ki omogoča bralno razumevanje.
- Urjenje učencev in učenk v izbiri in uporabi bralno učnih strategij.
- Razvijanje sposobnosti samostojnega pisnega tvorjenja in utemeljevanja odgovorov na vprašanja.
- Učenje samostojne, namenske, kritične in odgovorne uporabe tiskanih in drugih informacijskih virov.
- Naučiti se samostojne uporabe šolske knjižnice.

V tretjem triletju se bomo posvečali bralni motivaciji in branju za učenje. Velik poudarek bo na izražanju učencev in učiteljev v knjižnem jeziku. Na hodnikih bomo pripravili knjižne police, kjer bodo učenem ves čas dostopne knjige in strokovne revije. Učitelji bodo pri predmetih spodbujali elemente bralne pismenosti z različnimi dejavnostmi. Le-te so predstavljene glede na predmetno področje.

Družboslovni predmeti	Naravoslovni predmeti
<p>Predmet: SLOVENŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil, - večji nabor knjig za domače branje, - branje daljšega besedila po metodi dolgega branja, - povezovanje branja s projektom Teden pisanja z roko, - bralna značka, - spodbujanje učencev za sodelovanje in prijavo na Cankarjevo tekmovanje, - pisanje z roko (prepisi, nareki, spisi) - vključitev nalog bralnega razumevanja v pouk, - merjenje napredka pri branju, - lutkovna skupina »Zgagepikasma in gledališka skupina KUL-turni. 	<p>Predmet: MATEMATIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - branje besedilnih nalog, - več besedilnih nalog oz. vključevanje primerov v obliki besedila, - pisanje besedilnih nalog in navodil po nareku, - povezava s statistiko (statistična preiskava), - 10 min branje pri uri matematike (zanimiva matematična dejstva, leposlovje), - delo z viri (raznolikost učnih gradiv), - predstavitev pomembnih matematikov. <p>Predmet TEHNIKA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisna navodila za izdelavo izdelkov, - glasno in tiho branje različnih besedil.

Družboslovni predmeti	Naravoslovni predmeti
<p>Predmet: ANGLEŠČINA, NEMŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil, - angleška bralna značka, - Book Club, - delo z različnimi, zanimivimi besedili, - skupno branje (starejši/mlajši učenci), - pisanje z roko (prepisi, nareki), - pisanje spisov in narekov. <p>Predmet: ZGODOVINA, GEOGRAFIJA, DKE</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil, - iskanje ključnih besed oz. informacij iz besedila, - delo z viri, - izdelava plakatov in predstavitev pred sošolci, - branje strokovnega gradiva (člankov, atlasov, zemljevidov) - iskanje po enciklopedijah, leksikonih. 	<p>Predmet: KEMIJA, NARAVOSLOVJE, BIOLOGIJA</p> <ul style="list-style-type: none"> - glasno in tiho branje različnih besedil, - natančno branje zapisanega postopka dela za izvedbo eksperimenta, - iskanje ključnih besed oz. informacij iz besedila, - delo z viri, - izdelava plakatov in predstavitev pred sošolci. <p>Predmet: ŠPORT</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporaba vadbenih kartic, - branje pravil iger in opis športov, - izdelava plakata (predstavitev športne panoge).

ŠOLSKA SVETOVALNA SLUŽBA

- minute za branje,
- svetovanje o ustrezni izbiri knjige za učence s težavami na področju govora in jezika,
- besedila po modelu lahkega branja,
- bralni nahrbtnik (senzorični),
- medgeneracijsko branje.

DEJAVNOSTI NA RAVNI ŠOLE

Na šoli bodo tekom šolskega leta potekale različne dejavnosti in prireditve, s katerimi bomo spodbujali pozitiven odnos do branja in promociji bralne pismenosti.

“KDOR BERE, DOBRO IZBERE”

Časovni okvir	DATUM	URA	DEJAVNOST	SODELUJOČI
	12. 9. 2024	10.00	- OKO BESEDE (obisk pisateljev na šoli)	JANA MERICA
	18. 9. 2024	10.00	PREDSTAVA ZMENKI ZA UČENCE 4., 5., 6. R	Mentorji: BRANKA JANČAR, URŠKA ČERNI, MIHAELA RUŽIČ GERIČ, INGRID HARI
		18.00	ZA ZUNANJE OBISKOVALCE	
OKTOBER	7. – 11. 2024	12.00 – 15.20	TEDEN OTROKA <ul style="list-style-type: none"> - oblikovanje publikacije šole Igre nekoč in danes; Babica, dedek pripovedujeta - Zapisi: Kako je biti otrok - Teden učenja - pouk nekoč (predstavitev pravil kako je bilo v učilnici nekoč, kar je hkrati rdeča nit pri razrednih urah) 	Sodeluje cela šola: RS, PS in RaP: Zbiramo zapise, fotografiram dejavnosti s kratkim opisom.

	11. 10. 2024	10.00	SPREJEM PRVOŠOLČKOV V ŠOLSKO SKUPNOST – LUTKOVNA PREDSTAVA šolske lutkovne skupine: ZGAGANE OMAGA	
	17. 10. 2024		STOKOVNO IZOBRAŽEVANJE O BRALNI PISMENOSTI (SONJA PEČJAK)	VSI
NOVEMBER				
	28. 11. 2024	8.15 – 12.30	OKRASITEV ŠOLE in IZDELAVA IZDELKOV ZA BAZAR <i>tehniški dan</i>	VSI učitelji in učenci
DECEMBER	10. 12. - 11. 12. 2024		GLEDALIŠKA PREDSTAVA ZMENKI (gostovanje na Vrhniki – 2 dni/ nastop v Cankarjevem domu)	Mentorji: BRANKA JANČAR, URŠKA ČERNI, MIHAELA RUŽIČ GERIC, INGRID HARI
	24. 12. 2024	10.00 - 12.30	*Predlog - ČAJANKA	
JANUAR				

FEBRUAR	6. 2. 2025	10.00	<p>SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK - šolska proslava NA KRILIH DOMIŠLJIJE</p> <p><i>kulturni dan po delih</i></p>	<p>Zadolženi: MAJA NOVAK KOŠAR, SONJA TAMŠE, TJAŠA ŠIMONKA KAVAŠ, INGRID HARI, BRANKA JANČAR, MIHAELA RUŽIČ GERIČ, URŠKA ČERNI</p>
MAREC	4. 3. 2025		<p>PUST - DISCO 70. in 80. leta</p> <p>*Predlog: Enotna maska za celo šolo - tema: "DISCO", povabi se DJ (bivši učenec)</p> <p><i>(kulturni dan po delih)</i></p>	<p>VSI (zaposleni in učenci)</p>
APRIL	21. 4. 2025	10.00	<p>GLEDALIŠKA PREDSTAVA KUL-turni: MOŽ S KRATKIMI LASMI (Gledališče Park)</p> <p>- za šolo (4. do 9. r)</p> <p>* pripravlja se šolska lutkovna predstava Slaba volja (za učence od 1. do 3. r - <u>termin še določimo!</u>)</p> <p><i>kulturni dan po delih</i></p>	<p>Mentorji: BRANKA JANČAR, URŠKA ČERNI, MIHAELA RUŽIČ GERIČ, INGRID HARI, DARKO VREBAC</p>
		18.00	<p>- za zunanje</p>	

MAJ	21. 5. 2025		PROJEKTNI TEDEN – KDOR BERE, DOBRO IZBERE Literarne poti - obiski kulturnih ustanov	
	23. 5. 2025	17.00	PROSLAVA OB 60-LETNICI ŠOLE	Zadolženi: BRANKA JANČAR, URŠKA ČERNI, MIHAELA RUŽIČ GERIČ, INGRID HARI, DARJA VREBAC, TJAŠA ŠIMONKA KAVAŠ, TINA KUR, VODSTVO, MATJAŽ FARIČ – zunanji sodelavec
			ZAKLJUČEK BRALNE ZNAČKE *Predlog: povabi se g. Denisa Škofiča - dobitnik Cankarjeve in Veronikine nagrade (3. triletje)	Pripravi: JANA MERICA
JUNIJ			ZAKLJUČEK BRALNE ZNAČKE 1. in 2. triletje	Pripravi: JANA MERICA
	23. 6. 2025	16.00	ZAKLJUČNA PRIREDITEV - prednostna naloga KDOR BERE, DOBRO IZBERE	VSI

	24. 6. 2024	9.00	<p>Radijska ura/spletna prireditev - DAN DRŽAVNOSTI</p> <p>Povezava s prednostno nalogo - ZNANI SLOVENSKI USTVARJALCI (slikarji, književniki, režiserji, glasbeniki, znanstveniki, arhitekti ...)</p> <p><i>kulturni dan po delih</i></p>	<p>Zadolženi: POLONCA ŠTUMPF, MIHAELA RUŽIČ GERIČ, BRANKA JANČAR, TJAŠA ŠIMONKA KAVAŠ, URŠKA ČERNI</p>
--	--------------------	-------------	---	---

VLOGA ŠOLSKE KNJIŽNICE

Šolska knjižnica se bo aktivno vključevala v vse načrtovane dejavnosti in bo vedno na voljo učiteljem za pomoč pri izvajanju le-teh.

V okviru prednostne naloge bo knjižničarka:

- skrbela za nabavo kakovostnega, privlačnega in zanimivega gradiva za učence in strokovne delavce,
- motivirala učence in učitelje za branje (bralna značka učence in za zaposlene – novost)
- mesečno pripravljala knjižne novosti na spletni strani,
- pomagala in svetovala pri iskanju in izboru gradiva (učencem, strokovnim delavcem)
- učence bo z knjižnimi ugankami in priložnostnimi razstavami motivirala, da bodo v večjem številu prihajali v knjižnico,
- organizirala branje na prostem (Branje pod krošnjami),
- se aktivno vključevala v pouk:
 - o po načrtu bo izvajala ure knjižnično-informacijskih znanj v vseh oddelkih (4 ure/oddelek),
 - o izvajala medpredmetne povezave, pravljичne ure za najmlajše učence,
 - o organizirala učenje z viri,
 - o izvajala pouk v knjižnici.
- s knjižnim čajankami motivirala učence za branje knjig z različnimi tematikami,
- motivirala in spodbujala uporabo knjigobeznice (možnost dodatne hiške zunaj, na igrišču).

Šolska knjižnica bo še naprej aktivno sodelovala v bralnih projektih. V te projekte bo vključila tudi strokovne delavce šole.

- Oko besede (nastopi pisateljev na šoli, podelitev večernice),
- Nacionalni mesec skupnega branja (projekt zadnja leta izvajamo celo šolsko leto),
- Rastem s knjigo (JAK RS),
- Bralna značka (ZPMS),
- #športajmoinberimo,
- Branje ne pozna meja / Čitanje ne poznaje granice (mednarodni projekt),
- Mednarodni mesec šolskih knjižnic,
- Mednarodni dan knjig za otroke / svetovni dan knjige in avtorskih pravic,
- Praznovanje dneva poezije.